

300 wetenschappers schieten met kanon op parlementaire mug

Posted on 8 juni 2022 by Harrie Verbon

FvD-Kamerlid Gideon van Meijeren heeft OMT-voorzitter Jaap van Dissel in het parlement van corruptie beschuldigd. Dat leidde tot verontwaardiging, in het parlement, maar ook daarbuiten. 300 wetenschappers schreven zelfs een open brief om te protesteren tegen 'het ondermijnen van het vertrouwen in de wetenschap'. Die brief leidde echter vooral de aandacht af van waar het werkelijk om ging: de aantasting van de onafhankelijkheid van wetenschappelijk onderzoek.

Het harde leven van de wetenschapper

Zelf ben ik ook wetenschapper geweest. Ik weet dus hoe moeilijk het leven van een wetenschapper is. Je kunt het leven van heel veel wetenschappers goed vergelijken met professionele tennissers die een ranking rond nummer 150 hebben. Dat is te laag om tot de belangrijkste toernooien toegelaten te worden. Je moet hard werken om de eregalerij te bereiken, en veel proftennissers lukt dat niet: er zijn immers maar een beperkt aantal plaatsen beschikbaar.

Voor wetenschappers geldt ongeveer hetzelfde. Tot de top reiken maar weinigen. En als je dan bent toegetreden tot het gilde der gerespecteerde wetenschappers, dan is er wel iemand in het parlement die je zonder bewijs ongestraft corrupt kan noemen.

Jaap van Dissel (OMT) omkoopbaar?

Dat is wat Jaap van Dissel, de voorzitter van het Outbreak Management Team (OMT), overkwam. Van Dissel is bij het RIVM directeur infectieziektebestrijding. Het RIVM valt onder het ministerie van VWS en uit onderzoek van het televisieprogramma Nieuwsuur is gebleken dat verschillende OMT-adviezen zijn aangepast, op verzoek van het ministerie.

Dat onderzoek dateerde overigens al van februari dit jaar, maar nu pas blijkt het tot opwinding onder Kamerleden te leiden. Vooral het Forum voor Dictatuur (FvD) liet zich bij monde van zijn Kamerlid Gideon van Meijeren gelden. Van Dissel zou zich hebben laten omkopen door het ministerie van VWS. Een bewijs had deze Van Meijeren niet voor de corruptheid van Van Dissel, want het aanpassen van adviezen is nog iets anders dan 'voor persoonlijk gewin iets doen waar de omkoper – het ministerie dus – voordeel van heeft'.

Hoe onafhankelijk moet een 'wetenschappelijk' advies zijn?

Is het schadelijk als wetenschappers (van het OMT in dit geval) een onafhankelijk advies achteraf gaan aanpassen op verzoek van ambtenaren of bestuurders? Je kunt daar verschillend over denken. Lennart de Ruig, bijvoorbeeld, denkt dat als het om politiek gevoelige onderwerpen gaat, ambtenaren en bestuurders een onderzoekrapport ook beter kunnen maken. Zij kunnen meer recht doen aan de belangen van verschillende groepen, terwijl wetenschappers daar van nature weinig oog voor hebben.

Dat argument lijkt bij dit onderwerp niet op te gaan. De verantwoordelijke bewindslieden benadrukten bij herhaling dat de maatregelen om Covid te bestrijden alleen gebaseerd waren op de wetenschappelijke inzichten van het OMT.

Dat was dus niet, of in ieder geval niet helemaal waar. Dat bleek uit de documenten

die journalisten van *Nieuwsuur* op basis van een Wob-verzoek hadden bemachtigd. Dat men op het ministerie een slecht geweten had, bleek wel uit het feit dat *Nieuwsuur* gewoon onder een lawine van documenten werd bedolven. Sommige delen van die documenten waren dan ook nog zwart gelakt in verband met 'vertrouwelijkheid'. Kennelijk hoopte het ministerie dat de journalisten door de bomen het bos niet meer zouden zien. Dat deden ze dus wel, zie hier.

Wetenschappers zijn boos en schrijven een open brief …

Terug naar Gideon van Meijeren, het Kamerlid dat Van Dissel beschuldigde van corruptie, zonder kennelijk te weten wat corruptie precies is. Dat was tegen het zere been van vele wetenschappers. Zij schreven een open brief naar *de Volkskrant*, waarin zij protesteerden tegen de verdachtmakingen over Van Dissel. Zij schreven:

'*Helaas was dit geen incident, maar een zoveelste overtreffende trap in belediging van wetenschappers door een bepaald deel van het parlement. De beledigingen en beschuldigingen (…) zijn op sociale media al langer aan de orde van de dag. Hoewel onderzoek uitwijst dat het vertrouwen in de wetenschap nog steeds hoog is, ondermijnen deze ontwikkelingen dat vertrouwen. Diezelfde wetenschap leverde gedurende de pandemie binnen enkele weken een betrouwbare test die wereldwijd uitgevoerd kon worden, binnen zes maanden een behandeling die de sterfte ten gevolge van infectie met ongeveer 20 procent reduceerde en binnen een jaar vaccins die veilig en uiterst effectief waren.*'

… maar open brieven overtuigen complotdenkers niet…

Dat de wetenschappers die zich met Covid bezighielden, geen gemakkelijke tijd hadden en hebben, is moeilijk te ontkennen. Zie dit artikel in Science waar melding wordt gemaakt van de beledigingen en bedreigingen waar deze wetenschappers tijdens de pandemie mee te maken hebben gehad. Maar helpt het om een brief naar *de Volkskrant* te sturen waarin vooral wordt vermeld hoe voortreffelijk de wetenschap mee hielp de pandemie te bestrijden? Helpt zo'n brief als je niet stil staat bij de ministeriële ingrepen in de wetenschappelijke adviezen van het OMT?

Het lijkt me niet dat complotdenkers als Van Meijeren en zijn fanbase onder de indruk zijn van die open brief. Als Van Meijeren al *de Volkskrant* leest, zal hij er nog meer van overtuigd raken dat die wetenschappers onder één hoedje spelen met de bestuurders. Zeker als hij de naam Marion Koopmans onderaan de brief ziet.

… zeker niet als Marion Koopmans de brief heeft geschreven

Marion Koopmans is een van de meest gehate virologen in Nederland als je het respectabele wetenschappelijke tijdschrift *Science* mag geloven. Juist zij was (mede)schrijver van die open brief. Dit moet vooral een averechts effect hebben. Science schreef meer dan een jaar geleden over het bezoek van een WHO-missie aan China. Marion Koopmans was lid van het WHO-team. De missie had tot doel de bronnen van de covid-pandemie te onderzoeken. China heeft vanaf het begin die missie proberen te sturen in de door China gewenste richting, zoals The New York Times meldde. Wat die missie vooral moest uitsluiten was dat de pandemie veroorzaakt was door een laboratorium in Wuhan. China propageerde liever de theorie dat het virus was geïmporteerd via ingevroren voedsel uit het buitenland.

Wat zeiden Koopmans en de leider van de missie Peter Ben Embarek bij de afsluitende persconferentie aan het eind van de missie? Zij prezen de coöperatieve houding van China. Verder meldden ze dat het uiterst onwaarschijnlijk was dat de bron van de pandemie een Chinees laboratorium was geweest. Het WHO-team zou die mogelijkheid daarom niet meer onderzoeken. De mogelijkheid dat het virus via bevroren voedsel in Wuhan was terecht gekomen werd echter wel opengehouden.

… dan is de open brief voer voor complotdenkers

Kortom, Marion Koopmans vertelde wat de autocratische Chinese overheid graag wilde horen. Of wat ze vertelde waar was, doet er eigenlijk niet toe. Maar over de coöperatieve houding van de Chinese machthebbers hoeven we ons zeker geen illusie te maken. China werkt alleen mee als dat in het belang van de Chinese machthebbers zelf is.

Koopmans weet dat natuurlijk ook. Daarom had zij ook neutrale bevindingen kunnen melden, maar vond het kennelijk nodig de Chinese overheid een plezier te doen. Precies wat Jaap van Dissel had gedaan bij de adviezen van het OMT:

namelijk die adviezen schrijven in de richting die het ministerie graag volgde.

Als ik complotdenker was…

Wat zou ik, als ik complotdenker was, hiervan vinden? Nou dit: 300 'zware' wetenschappers onder aanvoering van Marion Koopmans willen de aandacht afleiden van het onder één hoedje spelen door de wetenschappelijke en bestuurlijke elite in Nederland – en in de wereld, zie de WHO-missie naar China. Daarom doen ze alsof ze verontwaardigd zijn over onze vertegenwoordiger in het parlement (Van Meijeren dus). Terwijl hij de enige is die de waarheid vertelt.

Maar ik ben geen complotdenker. Ik zie wel 300 wetenschappers een kanon richten op een mug (i.c. Van Meijeren) die al door iedereen in het parlement – inclusief de PVV! – was plat geslagen.

***Wynia's Week** valt iedere woensdag en zaterdag in vele duizenden mailboxen. De **donateurs maken dat mogelijk**. Bent u nog geen donateur? U kunt zich **HIER** aanmelden. Hartelijk dank!*